
Heinrich Irenaeus Quincke

Hajnrih Ireneus Kvinke
(1842 – 1922)

Hajnrih Ireneus Kvinke je rođen u Frankfurtu na Odri, 26. augusta 1842. godine. Kvinkeov otac je bio veoma poznat lekar tog vremena. Hajnrih Kvinke je studirao medicinu u Hajdelbergu, Vircburgu i Berlinu. Njegovi učitelji medicine su bili Virhov (R. Virchow), Keliker (Albert von Kölliker) i Helmholtz (Hermann Helmholtz). Kvinke je stekao diplomu doktora medicine 1863. godine u Berlinu. Sledeće dve godine radi u Beču kao asistent kod znamenitog fiziologa Brieka (Ernst Wilhelm Ritter von Brücke) a 1866 prelazi kod Vilmsa (Robert Ferdinand Wilms). Ubrzo potom Kvinke se vraća u Berlin gde sledećih šest godina sa Frerihom (Friedrich Theodor von Frerich) radi na izučavanju anatomije centralnog nervnog sistema i fiziologije cerebrospinalne tečnosti pasa. Zapaženi su njegovi radovi s ubrizgavanjem crvene boje (sulfid žive), u prostor oko kičmene moždine i praćenjem mesta stvaranja i resorpcije cerebrospinalne tečnosti.

Habilitacioni rad iz interne medicine je odbranio 1870. godine u Berlinu. Odmah zatim mu je ponuđeno da rukovodi katedrom interne medicine u Bernu. Nekoliko godina kasnije prelazi u grad Kil gde ostaje do penzionisanja 1908. godine.

Kvinke se uspešno bavio kliničkim i eksperimentalnim radom u medicini. Prvi je opisao kapilarne pulsacije u bolesnika s aortnom regurgitacijom i hirurški način drenaže plućnog abscesa. Bolesnicima s abscesom pluća je preporučivao da leže u položaju u kojem je iskašljavanje sputuma bilo najlakše. Ovaj položaj je kasnije nazvan Kvinkeovim imenom. Među najznačajnijim radovima je svakako onaj u kojem opisuje poikilocitozu i češću pojavu karcinoma želudca u bolesnika s pernicioznom anemijom. Zajedno s Rosom (Ernst Roos) je uočio da se *Ešerihija koli* značajno razlikuje od *Entamebe histolitike*. Istraživao je mehanizam stvaranja telesne toplote, predpostavljajući da u ljudskom telu postoji jasno definisan "centar za toplotu". Opisao je anosmiju koja nastaje posle povrede mozga i hipotermiju u bolesnika s lezijom kičmene moždine.

Prema mišljenjima mnogih istoričara Kvinkeov najznačajniji doprinos medicini je uvođenje lumbalne punkcije u kliničku praksu. Saznanje da punkcija lumbalnog prostora i može da ima dijagnostički i terapijski značaj je rezultat Kvinkeovih prethodnih istraživanja fiziologije cerebrospinalne tečnosti. Posle višegodišnjih kliničkih posmatranja i praćenja dece s hidrocefalusom Kvinke je predpostavio da bi evakuacija neke količine likvora moglo da ima

povoljne terapijske efekte. Punkciju je vršio tankom iglom uvedenom kroz intervertebralni prostor lumbalnih pršljenova i vrlo brzo, posle svega nekoliko izvedenih punkcija, Kvinke je prepoznao veliki dijagnostički i terapijski potencijal ove procedure. Nešto kasnije je počeo da meri pritisak cerebrospinalne tečnosti i određuje nivoe belančevina i ugljenih hidrata. Među prvima je dijagnostikovao tuberkulozni meningitis izolovanjem bacila tuberkuloze u likvoru i punkciju bočnih moždanih komora u dece s hidrocefalusom. Iako lumbalna punkcija u početku nije naišla na dobar prijem kod neurologa, Kvinke je doživeo veliko profesionalno zadovoljstvo videvši da je kolege postepeno prihvataju kao veoma značajnu dijagnostičku i terapijsku proceduru.

Istoričari medicine tvrde da je angioneurotski edem opisan pre nego što je Kvinke počeo da se bavi ovim fenomenom i da se neopravdano eponimski vezuje za njegovo ime.

Hajnrih Kvinke je umro 19. maja 1922. godine, u Frankfurtu na Majni, u svom stanu okružen knjigama i svojim beleškama.

Najznačajniji radovi

- *Ein Fall von Aneurysma der Leberarterie.* Berliner klinische Wochenschrift, 1871, 8: 349-352, 386. Quinke observed aneurysm of the hepatic artery in 1870.
- *Zur Physiologie der Cerebrospinalflüssigkeit.* Archiv für Anatomie, Physiologie und wissenschaftliche Medicin, Leipzig, 1872: 153-177.
- *Über perniciöse Anämie.* [Volkman's] Sammlung klinischer Vorträge, Leipzig, 1876.
- *Über Meningitis serosa.* [Volkman's] Sammlung klinischer Vorträge. Neue Folge, Leipzig, 1893, 67.
- *Ueber Amöben-Enteritis.* Written with Ernst Roos (1866-). Berliner klinische Wochenschrift, 1893, 30: 1089-1094. Entamoeba histolytica distinguished from Entamoeba coli. English translation in Benjamin Harrison Kean (born 1912) et al: *Tropical Medicine and parasitology: Classic Investigations.* 1 volume in two. Ithaca, London, Corbell University Press, 1978.
- *Die Krankheiten der Leber.* Written with Georg K. F. Hoppe-Seyler (1860-), for Nothnagel's *Handbuch der speciellen Pathologie und Therapie*, volume 18; Vienna 1899.
- *Die Technik der Lumbalpunktion.* Berlin and Vienna, 1902.
- *Grundriss der Lungenchirurgie.* With Carl Garré (1857-1828). Jena, 1903.

Najpoznatiji eponimi s imenom Hajnriha Kvinkea

- *Kvinkeov Ahorion* – uzročnik gljivičnog oboljenja kože, opisan 1886. godine
- *Kvinkeov meningitis* – intrakranijalna hipertenzija nepoznatog porekla
- *Kvinkeov edem* – sindrom s dominantnim otocima kože i sluzokože; javlja se u sporadičnim i hereditarnim oblicima. Ovu pojavu je pre Kvinkea opisalo nekoliko autora među kojima zapaženo mesto ima Robert Graves¹.
- *Kvinkeov položaj* – položaj u kojem bolesnik lakše iskašlja sadržaj plućnog abscesa.
- *Kvinkeova punkcija* – lumbalna punkcija; medicinska procedura koja se vrši u dijagnostičke i terapijske svrhe

R. H.

---

¹ Robert James Graves (1796 – 1853), irski lekar čijim se imenom, u anglosaksonskoj medicinskoj literaturi, označava hipertireoidizam.

